

vajíc cenovou hladinu ze září 1921, kdy vešel v platnost zákon č. 322/1921 Sb. z. a n., se stavem cen v době přítomné a vypočetla, že klesnutí cenové hladiny v indexu I. (potravin, topivo, svítivo) činí proti listopadu a prosinci 1923 asi 30%, a u indexu II. (ostatní životní potřeby, látky, obuv) přibližně 50%. Rovněž bylo upozorňováno, že též mzdy od počátku působnosti citovaného zákona do doby přítomné značně se snížily a výpočtem na statistickém šetření založeným bylo snížení mzdového průměru vyjádřeno přibližně 25%.

Po zásadním usnesení vlády republiky Československé, aby byla provedena redukce výše podpory v nezaměstnanosti, vyčkávalo ještě ministerstvo sociální péče, doufajíc jednak v další pokles cen životních potřeb, ale hlavně očekávajíc pokles celkové nezaměstnanosti vůbec; k tomuto poklesu, jak předem bylo uvedeno, došlo pak v letních měsících t. r. Avšak i toto snížení, provedené výnosem ze dne 28. června 1924, č. 21.700/E není tak značné, že by hodnota podpory a tím i životní úroveň podporovaných osob byla podstatně zmenšena. Citovaným výnosem byla pro období prvních 6 měsíců doby podpůrné upravena výše podpory na Kč 6.— proti dřívějším Kč 8.— v obcích do 7000 obyvatelů a v obcích s větším počtem obyvatelů než 7000 na Kč 7.50 proti dřívějším Kč 10.— denně. Rodinné příplatky na ženu Kč 2.— a na každé dítě do 14 let Kč 1.— redukovány nebyly, takže celková podpora hlavy rodiny i s rodinnými příplatky může dostoupiti v obcích do 7000 obyvatelů denně Kč 14.— a u osob, bydlících v obcích, majících více jak 7000 obyvatelů, Kč 15.50 denně. Od 7 až do 9 měsíců, pokud pro jednotlivé pracovní kategorie na základě speciálního souhlasu ministerstva financí podpora výjimečně se přiznává, byla výše podpory upravena ve výši poloviční.

Z uvedeného jest patrné, že celkové snížení podpory v prvních šesti měsících obnáší přibližně 25% a porovná-li se současně snížení cen životních potřeb, nastavší za období, počínající měsícem září 1921 a končící dobou přítomnou, nemělo opatření vlády — pány interpelanty jako nesociální označované — za následek nespravedlivé snížení životní úrovně podporovaných osob.

Pokud způsobu provedení tohoto opatření se týče, nutno konstatovati, že bylo učiněno zadost ustanovení § 18 zákona, č. 322/1921 Sb. z. a n., neboť zúčastněné odborové organizace byly vyslechnuty, případně měly možnost ministerstvu sociální péče své stanovisko tlumočiti. Z výše uvedeného jest patrné, že ministerstvo sociální péče, provádějíc nařízení vlády republiky Československé, upravilo výměru podpor v nezaměstnanosti způsobem, vyhovujícím nejen předpisům zákona, nýbrž i současným poměrům hospodářským i sociálním.

Z judikatury nejv. správního soudu.

Pensijní pojištění.

Sděluje min. rada dr. Bronislav Wellek.

Nálezy nejv. správního soudu týkající se pojmu *kupeckých prací*.
1. Nález ze dne 11. prosince 1924, č. 19199/24:

Má-li býti činnost nějakého zaměstnance hodnocena jako práce *kupecká*, jest nutno, aby vykonavatelé činnosti té měli určitou znalost ve svém oboru, určitou obratnost, pohotovost a zkušenost, tedy vlastnosti, které se nazývají v obchodních kruzích obecně *kupeckou zdatností*.

Tuto nutno přiznati číšníkům větší kavárny ve větším městě, kteří obstarávají jen inkaso peněz od hostů a sčítují inkasované peníze s majitelem kavárny. Již nálezy nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 16. prosince 1913, č. Rv. II. 1272/13, a ze dne 5. června 1912, Rv. I. 445/12, bylo uznáno, že sklepník zmocněný k přijímání platů jest obchodním pomocníkem ve smyslu zákona o obchodních pomocnících.

2. Nález ze dne 14. listopadu 1924, č. 19869/24:

Názor, jako by každý živnostenský odbyt zboží byl prací kupeckou, je právně mylný; jen takový živnostenský odbyt zboží, jenž vyžaduje určitých znalostí, jistého výcviku a pohotovosti, tedy toho, co se obecně nazývá kupeckou zdatností, jest prací kupeckou.

3. Nález ze dne 8. října 1924, č. 17177/24:

Pouhá pomocná práce kontorní (kancelářská), třebaže nepočívá v pouhém opisování a rozmnožování písemností, nýbrž ve vypisování určitých položek ze mzdových knížek na sáčky určené pro rozdělení peněz, není prací kupeckou (nýbrž toliko podřízenou), poněvadž nevyžaduje žádné zvláštní kvalifikace a není k ní zapotřebí zvláštních znalostí a výcviku charakterisujících službu kupeckou, nýbrž pouhé pozornosti.

4. Nález z 23. prosince 1924, č. 20815/24:

Při posuzování, je-li činnost nějakého zaměstnance službou kupeckou či vyšší službou nekupeckou, není podstatným kritériem, zda vyžaduje práce taková převážně duševní činnosti, zda jest snad činností více méně mechanickou a zda se koná pod dozorem a kontrolou správy závodu. Činnost více méně mechanická (ve sporném případě výhradně písemné práce spojené s vyúčtováním mzdy a materiálu) zůstává přesto službou kupeckou, vždyť každá činnost na př. kupeckého mládence pozůstává ze stále se opakujících úkonů, totiž vydávání žádaného zboží a příp. přijímání ceny za ně.

5. Nález ze dne 14. října 1924, č. 17604/24:

Prodavačka B. ve hlavním skladě tabáku konala pravidelně a ne jen výjimečně služby kupecké a nikoli pouze úkony podřízené, byť jenom dvě hodiny denně. Neboť povahu jejích služeb nelze posuzovati podle času, po který byla denně zaměstnána, nýbrž podle povahy úkonů, byly-li rázu pravidelného nebo jen výjimečné. — Vedení domácnosti není vůbec výdělečnou činností ve smyslu ustanovení § 2, odst. 1, bodu 2. pens. zák. (na Slovensku vládního nařízení ze dne 19./I. 1923, č. 16 Sb. z. a n.), jež vyjímá z pojistné povinnosti osoby, jejichž činnost, zakládající pojistnou povinnost, jest pouze vedlejším zaměstnáním vedle hlavní výdělkové činnosti, spojené s vyšším příjmem. Také okolnost, že B. má jako manželka učitele nárok na vdovskou pensi, nezproštuje ji pojistné povinnosti, neboť ustanovení § 2, odst. 1. bodu 3. cit. předpisů má toliko na mysli normální pensijní nároky, spojené s místem zastávaným zaměstnancem samým.

6. Nález ze dne 25. listopadu 1924, č. 20812/24:

Na pojistné povinnosti prodavače v konsumu Sch. nemění ničeho okolnost, že zaměstnání jeho bylo dočasné a přechodné.

Nález nejv. správního soudu ze dne 2. prosince 1924, č. 21259/24, o pojistné povinnosti dozorce na vinici a sklepmistra: Zaměstnanci pravidelně dozírající k pracím jiných osob jsou povinni pensijním pojištěním již z tohoto důvodu. Není třeba, aby dozorčí činnost jejich byla také převážně duševní činností.

Nález ze dne 25. listopadu 1924, č. 20814/24, o pojistné povinnosti pensijní přehlížeče (přetahovače) zboží v textilním závodě: Manuální

práce, t. j. přetahování látky přes stůl, není účelem jeho činnosti, nýbrž zkoumání látek za účelem zjištění vad, tedy tvoření úsudků, t. j. činnost převážně duševní.

Nálezy nejv. správního soudu týkající se řízení:

1. Nález ze dne 7. listopadu 1924, č. 19294/24:

Proti každému výměru zemské úřadovny Všeob. pens. ústavu jest podle ustanovení § 75, odst. 3. pens. zák. (na Slovensku vládní nařízení ze dne 19. ledna 1923, č. 16 Sb. z. a n.) přípustný opravný prostředek bez rozdílu, zda obsahuje výměr nějaký výrok in merito (na př. o pojistné povinnosti určitého zaměstnance) neb jen výrok rázu formelního (v konkrétním případě, že zemská úřadovna nemůže vzítí ohlášení pojištěnce na vědomí, o jehož pojistné povinnosti bylo již pravoplatně rozhodnuto). Žalovaný úřad nebyl oprávněn zamítnouti rekurs resp. námitky strany jako nepřipustné, nýbrž měl je zamítnouti (meritorně) jako bezdůvodné.

2. Nález ze dne 10. listopadu 1924, č. 19575/24:

Stížnost proti pojistné povinnosti zaměstnance od 1./7. 1920 jest nepřipustná, poněvadž stěžovatel proti tomuto výroku, obsaženému již v rozhodnutí zemské správy politické, k ministerstvu sociální péče si vůbec nestěžoval. —

Stížnost proti pojistné povinnosti téhož zaměstnance do 30./6. 1920 jest nepřipustná, protože tato sporná věc není ještě v pořadí stolic správních konečně vyřízena (stěžovatel sám se proti dotyčnému rozhodnutí zemské správy politické odvolal k ministerstvu sociální péče).

Stížnost týkající se výroku o počátku placení premií se zamítá, protože ustanovení § 73, odst. 7. pens. zák., jehož se dovolává, nezabývá se otázkou, od které doby počíná povinnost příspěvky platiti, nýbrž od které doby počítá se příspěvková doba rozhodná pro případný nárok pojištěncův. Od kdy jest premie platiti, stanoví § 35 pens. zák., podle něhož počíná povinnost platiti příspěvek vznikem pojistné povinnosti, která není závislá od doručení výměru aneb úředního rozhodnutí.

Pojištění úrazové a nemocenské. (Pořádá Dr. Jindřich Tučný.)

Podpory nezaměstnaným, vyplácené zaměstnavatelem samým, nelze pokládati za součástku mzdy, t. j. za odměny za práci v užším slova smyslu. Započítání určitých příjmů v penězích aneb v naturalích do pracovního výdělků má svůj význam pro předpis pojistných příspěvků, které se podle § 16 úř. zák. platí z pracovního výdělků pobíraného pojištěnci. Co jest pracovním výdělkem ve smyslu tohoto ustanovení označuje blíže § 6 ú. z. v ten rozum, že jest to pracovní výdělek, jež zraněný měl v posledním roce, kdy zaměstnán byl v podniku, ve kterém k úrazu přišel. Přihlédne-li se pak k účelu úrazového pojištění, jak vyznačen jest zejména v § 1 ú. z., pojistiti všechny dělníky a výkonné úředníky zaměstnané v závodě proti následkům úrazů, jež se stanou při práci, pak jest zřetelně patrné, že pracovním výdělkem ve smyslu úř. zákona označiti lze pouze takové platy, jichž se zaměstnancům dostává v závodě jako úplaty za své zaměstnání, ať už od podnikatele samého, ať od osob třetích, pokud jsou jemu poskytovány za práci v závodě konanou. Příspěvky placené za dobu nezaměstnanosti však, jak již ze samého pojmu a významu slova vysvítá, za součást pracovního výdělků označiti nelze. Příspěvky ty se neplatí dělníkům za zaměstnání v závodě, nýbrž za to, že nejsou zaměstnání, nejsou